

פסחים יא: (המשנה) עד יג. (ש2)

ביאורי מושגים

עדים הסותרים אחד את השני (למשל זוג עדים טוען שראובן רצח וזוג שני הטוען שראובן לא רצח) מוגדרים מוכחשים ואיננו יודעים למי להאמין. אבל לעדים המזימים (שאינם יודעים כלל וכלל האם ראובן רצח או לא אבל הם יודעים שהעדים לא היו במקום האירוע בזמן המדובר) עדים אחרים, מאמינים בצורה מוחלטת ואם נגמר הדין ועדיין לא בוצע אף מעבירים את העונש מהנאשם לעדים הזוממים.

המשנה במכות

סתירה בין עדים

ר"מ: פער של 1 - תקין, יותר מכך - העדות פסולה.

ר"י: פער של 2 - תקין, יותר מכך - העדות פסולה.

הסבר אב"י: ב"ד מקטין את הפער האמיתי בין העדים ככל שניתן (ב"ד מנסה ל'תרץ' את דברי העדים ולהתאימם אחד לשני)

ר"מ: אנשים לא טועים כלל (או שטעותם זניחה).

לכן כל עוד הפער עד 1 ניתן להניח ש'הפער האמיתי' הוא 0:
עד א' - התכוון לסוף השעה הראשונה.
עד ב' - התכוון לתחילת השעה השניה.

ר"י: אנשים טועים עד חצי שעה (או עד שעה).

לכן כל עוד הפער עד 2 ניתן להניח ש'הפער האמיתי' הוא 1:
עד א' - התכוון לסוף השעה הראשונה,
עד ב' - התכוון לתחילת השעה השלישית.

הסבר רבא: ב"ד מגדיל את הפער האמיתי בין העדים ככל שניתן (לב"ד אסור ל'תרץ' בעצמו את הסתירה)

ר"מ: אנשים טועים עד שעתיים

רק כשהפער 1 ניתן להניח ש'הפער האמיתי' הוא פחות מ - 2:
עד א' - התכוון לתחילת השעה הראשונה.
עד ב' - התכוון לסוף השעה השניה.

ר"י: אנשים טועים עד שלוש שעות

רק כשהפער עד 2 ניתן להניח ש'הפער האמיתי' פחות מ - 3:
עד א' - התכוון לתחילת השעה הראשונה
עד ב' - התכוון לסוף השעה השלישית.

הערה: כדי להזים את העדים צריך להוכיח שבמשך כל מרווח הטעות שלהם (שעתיים לכל כיוון לפי ר"מ, ו3 שעות לכל כיוון לפי ר"י) הם לא היו בזירת האירוע.

הגבלה לעקרון זה: לא טועים בין שני חצאי היום וכן בין יום ללילה. (לכן אם מרווח הטעות של העדים חורג מהיום לכיוון הלילה או מלפנה"צ לכיוון אחה"צ - לא צריך להוכיח שגם בזמן ההוא הם לא היו בזירה).

המשנה שלנו

עד סוף השעה הרביעית

החמץ מותר באכילה והנאה

עד סוף השעה החמישית

הנאה: כולם מודים ש**מותר**

אכילה: ר"מ: מותר

ר"י: אסור

ר"ג: חולין אסורים, תרומה מותרת

מסוף השעה החמישית

החמץ אסור באכילה והנאה ויש לבערו מיד.

המשנה שלנו והמשנה במכות מסתדרות אחת עם השניה:

הסבר אב"י:

עדים - אחראיים, ולכן הם טועים פחות, (ר"מ: לא טועים, ר"י: שעה או 1/2 שעה)

חמץ - מוטל על כולם, גם על אנשים לא אחראיים הטועים יותר (ר"מ: שעה, ר"י: שעתיים).

הסבר רבא:

עדים: אנשים טועים שעתיים לפי ר"מ 31 לר"י,

חמץ: כיוון שהזמן הוא חצות (ואז השמש משנה צד) - אנשים טועים רק עד שעה.

הערה:

למרות שאנשים טועים רק שעה ר"י אסור אכילת חמץ שעתיים לפני משום יום מעונן שבו לא רואים את השמש (יותר משעתיים אין לחשוש כיוון שזהו זמן הסעודה הרגיל)

הדיון במשנה במכות הוא על סתירה בשעות היום.

אם הסתירה היתה בנץ החמה (אפילו בסתירה קלה - אחד אמר לפני הנץ והשני אמר בנץ) - זוהי סתירה מהותית והם פסולים.

יש להקפיד לאכול ארוחת בוקר עד הצהריים. מי שלא עושה כן פוגע קשות בבריאותו.

ואם טעם בבוקר משהו קטן - זה מספיק.